

MINISTERSTWO OŚWIATY I NAUKI UKRAINY

ZARZĄDZENIE miasta Kijowa

20.04 .2018 r,

Nr 408

Dotyczy zatwierdzonego podstawowego programu edukacyjnego ogólnokształcących szkół średnich III stopnia

Wykonanie akapitu 22 części pierwszej paragrafu 64 według prawa Ukrainy „O edukacji”, w celu wprowadzenia Państwowego Standardu podstawowego do szkół średnich. (Mała i duża matura) zatwierdzonego uchwałą Rady Ministrów Ukrainy Od 23 listopada 2011 roku Nr 1392

Zarządzam:

- 1.Zatwierdzić podstawowy program edukacyjny ogólnokształcącej szkoły III stopnia.
- 2.Okręgowym departamentom oświaty i nauki, kijowskiej administracji, dyrektorom szkół średnich zapewnić odpowiednie warunki dla realizacji programu.
- 3.Wprowadzić program w dwóch etapach:
W 10 klasie ogólnokształcącej szkoły średniej – od 2018/2019 roku szkolnego.
W 11 klasie ogólnokształcącej szkoły średniej- od 2019/2020 roku szkolnego.
- 4.Utraciło ważność rozporządzenie Ministerstwa oświaty i nauki Ukrainy z 11 lipca 2017 roku nr 995 o „ Podstawach programu dla 10-11 klas”
- 5 Kontrola za wykonanie wyżej wymienionego nakazu jest w kompetencji zastępcy Ministra Hobzeja P.K

Minister L.M . Gryniewicz

Zatwierdzono
na polecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki Ukrainy
od 20.04.2018 № 408

Podstawowy program edukacyjny dla
liceum ogólnokształcącego III stopnia

Ogólne zalecenia podstawowego programu edukacyjnego .
Standardowy program kształcenia uczniów liceów ogólnokształcących (specjalistycznych szkół średnich) obowiązywał od Konstytucji Ukrainy „O edukacji” i został zatwierdzony przez Gabinet Ministrów Ukrainy 23 listopada 2011 r. № 1392 „W sprawie zatwierdzenia krajowego standardu podstawowego i pełnego ogólnokształcącego szkolnictwa średniego”.

Podstawowy program nastawiony na dalsze postępy (nazywany standardowym programem edukacyjnym) przedstawia zalecane podejścia do planowania i organizacji pojedynczego zestawu elementów edukacyjnych dla uczniów w celu osiągnięcia obowiązkowych efektów uczenia się określonych w Państwowym Standardzie Podstawowego i Pełnego Ogólnokształcącego Szkolnictwa Średniego.

Standardowy program edukacyjny określa:

wspólny wymiar, przybliżony czas trwania i możliwe zależności pomiędzy przedmiotami, przedmioty do wyboru (przedmioty z wyboru itp.), a także logiczną kolejność ich nauczania ,która jest prezentowana w programie nauczania (tab. 1-3);

- oczekiwane efekty uczenia się uczniów przedstawiono w programie nauczania przedstawionym w tabeli 4; proponowane są trzy tematy oznaczone jako „Zatwierdzone przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy” i zamieszczone na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki;

- zalecane formy organizacji procesu kształcenia oraz wyposażenie wewnętrznego systemu gwarantującego jakość kształcenia;

- wymagania dla osób, które mogą rozpocząć szkolenie w ramach obowiązującego standardowego programu edukacyjnego .

Całkowite standardy nauki i przybliżony czas trwania oraz możliwe relacje kierunków, przedmiotów, dyscyplin. Różna liczba kandydatów do szkoły średniej w stosunku do uczniów liceów specjalistycznych

Zajęcia 10-11 do 2660godzin/rok akademicki: dla klas 10-1330 godzin/rok akademicki, dla klas 11-1330 godzin/rok akademicki. Ogólny harmonogram określa program nauczania szkół ogólnokształcących III stopnia (dalej – program).

Program nauczania dla klas 10-11 uczniów szkół ponadgimnazjalnych został wcześniej utrzymany zgodnie ze Standardem Międzynarodowym , z myślą o jego realizacji w ramach rozpoczęcia roku szkolnego w dniu 1 września 2018 r . Obejmuje obowiązkowy zakres godzin, naukę o przedmiotach podstawowych, łączenie przedmiotami profilowanymi , kursami zawodowymi i zajęciami indywidualnymi.

Szkoły ogólnokształcące mają dwie możliwości organizowania procesu edukacyjnego w celu opracowania własnego programu nauczania.

Pierwsza opcja (*tabela 1*) zawiera wykaz przedmiotów podstawowych z eksperymentalnymi kursami zintegrowanymi ("Historia: Ukraina i świat", "Nauki przyrodnicze").

Druga opcja (*tabela 2*) zawiera spis przedmiotów podstawowych, w skład którego wchodzi poszczególne przedmioty z cyklu społeczno-humanitarnego i matematyczno-przyrodniczego.

Do przedmiotów podstawowych należą: „Język ukraiński”, „Literatura ukraińska”, „Literatura obca”, „Język obcy”, „Historia: Ukraina i świat” (druga opcja przewiduje studiowanie poszczególnych przedmiotów: „Historia Ukrainy” , „Historia świata”), „Edukacja obywatelska”, „Matematyka”, „Nauki przyrodnicze” (druga wersja przewiduje studiowanie niektórych nauk przyrodniczych: „Fizyka i astronomia”, „Biologia i ekologia”, „Chemia”, „ Geografia”), „Kultura fizyczna”, „Obrona narodowa”.

W obu wersjach podana jest minimalna liczba tygodniowych godzin na naukę przedmiotów podstawowych, co powinno zapewnić osiągnięcie przez studentów poziomu oczekiwanych efektów uczenia się zgodnie z wymaganiami państwowymi .

Zgodnie z zasadą modułową można realizować treści z przedmiotu podstawowego „Fizyka i astronomia”. W tym przypadku podziału godzin pomiędzy modułem fizyki a modułem astronomicznym odbywa się zgodnie z programem nauczania.

Wdrażanie treści kształcenia, określonych w Państwowym Standardzie, zapewniają również przedmioty obieralne i obowiązkowe („Informatyka”, „Technologia”, „Sztuka”), które są nauczane na poziomie podstawowym. Z zaproponowanej listy uczeń musi wybrać dwa przedmioty - jeden w klasie 10, drugi w klasie 11 lub dwa przedmioty w klasie 10 i 11 (w tym przypadku godziny przewidziane na przedmioty do wyboru są dzielone między dwa wybrane przedmioty).

Placówki oświatowe, opracowując swój program, mogą łączyć wykaz poszczególnych przedmiotów z obu proponowanych wariantów (na przykład na zajęciach z nauk społecznych nie chodzi o kierunek zintegrowany „Przyroda”, a poszczególne przedmioty z cyklu przyrodniczego).

Część godzin dydaktycznych obu wersji programu nauczania ma na celu zapewnienie specjalistycznego kierunku nauczania w liceum. Profil kształcenia nauczany jest przez placówkę edukacyjną z uwzględnieniem możliwości zapewnienia jego jakości realizacji.

W ogólnokształcących szkołach średnich z nauczaniem w języku ludów rdzennych i mniejszości narodowych przedmiot „Język i literatura ludów rdzennych, mniejszości narodowych” może być nauczany jako kurs zintegrowany lub jako odrębne przedmioty: „Język ludów rdzennych, mniejszości narodowych” ", ».

Treść profilu studiów realizowana jest przez system poszczególnych przedmiotów i kursów:

- przedmioty podstawowe jako obowiązkowe na poziomie standardowym;
- przedmioty profilowe (ich wykaz wraz z przybliżoną liczbą godzin tygodniowych podano w *tabeli 3*), nauczane na poziomie profilowanym;

- przedmioty do wyboru, które obejmują kursy specjalne i fakultatywne.

Decyzję o podziale godzin na kształtowanie odpowiedniego profilu kształcenia podejmuje instytucja edukacyjna, biorąc pod uwagę potrzeby edukacyjne uczniów, charakterystykę regionalną, kadre, bazę materialną i techniczną itp.

W procesie opracowywania własnego programu nauczania instytucji edukacyjnej należy wziąć pod uwagę, że:

profil nauczania daje możliwość nauki przedmiotów profilowych z różnych kierunków kształcenia;

na liczbę godzin przeznaczonych na naukę przedmiotu profilowego składa się liczba godzin przeznaczonych w programie placówki edukacyjnej na nauczanie odpowiednich przedmiotów podstawowych oraz liczba godzin przewidzianych dla przedmiotów profilowych;

w przypadku pozostałych godzin przewidzianych na nauczanie przedmiotów specjalistycznych placówka edukacyjna może je wykorzystać na zwiększenie liczby godzin na naukę przedmiotów podstawowych lub na naukę przedmiotów specjalnych i fakultatywnych.

Kursy specjalne wraz z przedmiotami profilowymi odzwierciedlają specyfikę danego profilu nauczania i określają jego istotę. Mają one na celu uzupełnienie, pogłębienie treści poszczególnych działów przedmiotów profilowych (i w razie potrzeby pozapredmiotowych), mogą zawierać dodatkowe działy pokrewne nie ujęte w programie nauczania, zapoznanie studentów z obszarami wiedzy nieprzedstawionymi w treści poszczególnych przedmiotów, ale skupiony na zestawie możliwych zawodów zgodnych z wybranym profilem nauczania itp. Tematy i treści takich kursów mogą być opracowywane przez nauczycieli i wykorzystywane w procesie edukacyjnym po zatwierdzeniu w określony sposób. Instytucja edukacyjna może również wybrać odpowiedni kurs spośród już opracowanych i zalecanych/dopuszczonych do użytku. Kursy specjalne realizowane są kosztem godzin przewidzianych w planie dla przedmiotów specjalistycznych i kursów specjalnych (w pierwszej wersji planu *tabela 1*) lub kosztem godzin dodatkowych (w drugiej wersji planu *tabela 2*).

Przedmioty do wyboru są sposobem na zaspokojenie zainteresowań poznawczych i potrzeb edukacyjnych uczniów w dziedzinach, które na ogół nie są związane z wybranym profilem nauki. Na przykład uczniowie kierunków przyrodniczych mogą poszerzyć swoją znajomość języka ukraińskiego lub obcego, a uczniowie niektórych nauk społecznych i humanistycznych mogą poszerzyć swoje kompetencje w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych poprzez opanowanie przedmiotu do wyboru. Przedmioty do wyboru realizowane są kosztem dodatkowych godzin przewidzianych w planie.

Przy opracowywaniu programów nauczania instytucje edukacyjne mogą zwiększyć liczbę godzin na naukę przedmiotów podstawowych lub specjalistycznych kosztem godzin dodatkowych.

W celu zmniejszenia planowanej godzinowej- tygodniowej nauki określonego przedmiotu uczelnia może planować nauczanie go w sposób skoncentrowany (w ciągu kwartału, semestru, roku akademickiego).

Aby nie dopuścić do przeciążenia uczniów, należy wziąć pod uwagę ich edukację w innych typach instytucji edukacyjnych (szkoły artystyczne, muzyczne, sportowe itp.). Tak więc w liceach ogólnokształcących, zgodnie z decyzją rady pedagogicznej, oceniając uczniów dopuszcza się uwzględnienie wyników ich kształcenia w

odpowiednich przedmiotach (muzyka, wychowanie fizyczne itp.) pozaszkolnych instytucjach

Oczekiwane efekty uczenia się studentów. Zgodnie z celem i ogólnymi celami określonymi w Państwowym Standardzie, zadania do realizacji przez nauczyciela w ramach każdej dziedziny edukacji są zdefiniowane. Efekty uczenia się powinny przyczyniać się do kształtowania kluczowych kompetencji uczniów.

nr	Kluczowe kompetencje	Kompetencje szczegółowe
1	Porozumiewanie się w językach państwowych (i ojczystych - w przypadku różnic)	Umiejętności: zadaje pytania i rozpoznaje problem; wyciąga wnioski na podstawie informacji przedstawionych w różnych formach (w formie tekstowej, tabel, wykresów, wykresów); rozumie, wyjaśnia i przekształca teksty (ustnie i pisemnie), kompetentnie mówi w języku ojczystym; właściwie i poprawnie używa w mowie terminologii z poszczególnych przedmiotów, jasno, zwięźle i jasno, wyraża opinię, argumentuje, wypowiada się poprawnie, unika nieuregulowanych zapożyczeń języka obcego w komunikacji na dany temat; wzbogaca swoje słownictwo. Postawa: <i>potrafi jasno i zwięźle formułować wypowiedzi.</i> Zasoby do nauki: definicje, zasady, reguły.
2	Komunikacja w językach obcych	Umiejętności: komunikuje się w obszarach, tematach i sytuacjach określonych w aktualnym programie nauczania; rozumie ze słuchu znaczenie tekstów autentycznych; czyta i rozumie teksty różnych gatunków i typów o różnym poziomie rozumienia treści; komunikuje się pisemnie zgodnie z zadaniami; w razie potrzeby korzysta z niewerbalnych środków komunikacji, z uwagi na brak dostępnych środków językowych; stosuje odpowiednie strategie komunikacji w zależności od potrzeb. Postawa: krytycznie ocenia informacje i wykorzystuje je do różnych celów; wyraża swoje myśli, uczucia i postawy; skutecznie współdziała z innymi, ustnie, pisemnie i za pomocą elektronicznych środków komunikacji; efektywnie wykorzystuje strategie uczenia się do samodzielnej nauki języków obcych; adekwatnie wykorzystuje doświadczenie zdobyte w nauce języka ojczystego i innych przedmiotów, traktując je jako środek świadomego opanowania języka obcego.

		Zasoby szkoleniowe: podręczniki, słowniki, informatory, narzędzia multimedialne, adaptowane teksty w języku obcym.
3	Kompetencje matematyczne	Umiejętność: rozumie zadania tekstowe ; nawiązuje relacje między prawdziwymi obiektami otaczającej rzeczywistości (naturalnej, kulturowej, technicznej itp.); rozwiązuje problemy, w szczególności treści praktyczne; wyciąga wnioski i bada najprostsze modele matematyczne rzeczywistych obiektów, procesów i zjawisk, interpretuje i ocenia wyniki; prognozuje w kontekście zadań edukacyjnych i praktycznych; stosuje metody matematyczne w sytuacjach życiowych. Postawa: Wie jakie ma znaczenie matematyka dla życia współczesnego społeczeństwa, rozwija swój potencjał technologiczny, gospodarczy i obronny państwa. Wykorzystuje swoją wiedzę w życiu codziennym. Zasoby do nauki: rozwiązuje problemy matematyczne . Wykorzystuje wiedzę matematyczną praktycznie.
4	Podstawowe kompetencje w naukach przyrodniczych i technologiach	Umiejętności: rozpoznaje problemy pojawiające się w środowisku; obserwuje i bada zjawiska i procesy naturalne ; korzysta z urządzeń technologicznych . Postawa: rozumie jakie ma znaczenie wiedza o naukach przyrodniczych , technikach . Zasoby do nauki: sporządzanie doświadczeń i wykresów ilustrujących funkcjonalne zależności oddziaływania człowieka na przyrodę
5	Informacje i kompetencje cyfrowe	Umiejętności: dane strukturalne; działa zgodnie z algorytmem i komponuje algorytmy; potrafi rozwiązać problem samodzielnie; używa różnych systemów znaków; wie gdzie znaleźć informacje i ocenia ich wiarygodność; rozpoznaje prawdziwość wypowiedzi. Postawa: krytycznie ocenia informacje i źródła ich otrzymania; rozumie znaczenie technologii i programów komputerowych dla skutecznego rozwiązywania problemów matematycznych.

		Zasoby do nauki: wykorzystuje dane, programy do budowy wykresów.
6	Umiejętność uczenia się przez całe życie	Umiejętności: rozumie cel zajęć edukacyjnych, dobiera i stosuje niezbędną wiedzę i metody działania do osiągnięcia tego celu; organizuje i planuje swoje działania edukacyjne; modeluje własną drogę edukacyjną, analizuje, kontroluje i ocenia wyniki swoich działań edukacyjnych; argumentuje słuszność własnego osądu. Potrafi przyznać się do błędu. Postawa: zna własne potrzeby edukacyjne, zainteresowania. Chce zdobywać nową wiedzę i umiejętności; interesuje się poznawaniem świata; rozumie znaczenia uczenia się przez całe życie; dąży do poprawy wyników swojej działalności. Zasoby edukacyjne: modelowanie własnej ścieżki, drogi edukacyjnej
7	Inicjatywa i przedsiębiorczość	Umiejętności: jest kreatywny, rozwiązuje problemy życiowe, analizuje, przewiduje, podejmuje optymalne decyzje; stosuje swoje plany w praktyce; argumentuje i broni swojego stanowiska, dyskutuje; stosuje różne strategie, szukając najlepszych sposobów rozwiązania problemu życiowego. Postawa: kreatywny, odpowiedzialny, zgadza się ze swoimi przekonaniem, wie, że sukces zespołu to także sukces osobisty; szanuje zdanie innych i konstruktywnie wspiera ich pomysły. Zasoby edukacyjne: czasopisma biznesowe, literatura.
8	Kompetencje społeczne i obywatelskie	Umiejętność: wyraża własną opinię, Potrafi słuchać innych, ocenia i analizuje argumenty. Zmienia opinię na podstawie dowodów; argumentuje i broni swojego stanowiska; podejmuje świadome decyzje w sytuacjach życiowych; potrafi współpracować w zespole, przydzielać i pełnić własną rolę w pracy zespołowej; analizuje własną sytuację ekonomiczną, budżet rodzinny; wie jak poruszać się po szerokiej gamie usług i towarów w oparciu o jasne kryteria, potrafi dokonywać wyborów konsumenckich na podstawie różnych danych.

		Postawa; równ i sprawiedliwie traktuje innych bez względu na zamożność, pochodzenie społeczne; wykazuje się odpowiedzialnością za wspólne zadanie; nie wyciąga bezpodstawnych wniosków; przestrzega ogólnie przyjęte normy w społeczeństwie , jest tolerancyjny wobec innych. Zasoby edukacyjne: ogólnie przyjęte normy , zasady w społeczeństwie.
9	Świadomość i autoekspresja w dziedzinie kultury	Umiejętność:potrafi być kompetentnym. Logicznie wyraża opinię, argumentuje i prowadzi dialog z uwzględnieniem specyfiki narodowej i kulturowej rozmówców oraz przestrzega zasad etyki komunikacji i interakcji; stosuje elementy artystyczne i estetyczne podczas tworzenia wytworów swojej działalności (rysunki, teksty, itp.). Postawa: szanuje różnorodność kulturową w społeczeństwie globalnym; rozumie wpływ określonego tematu na kulturę ludzką i społeczeństwo . Zasoby szkoleniowe: modele matematyczne w różnych dziedzinach sztuki
10	Znajomość środowiska i zdrowy tryb życia	Umiejętności: analizuje i krytycznie ocenia wydarzenia społeczno-gospodarcze w kraju na podstawie różnych danych; uwzględnia prawne, etyczne, środowiskowe i społeczne konsekwencje decyzji; rozpoznaje, w jaki sposób interpretacje wydarzeń, problemów można wykorzystać do manipulacji. Postawa: ma świadomość związku między danym tematem a ekologią na podstawie różnych danych; ekonomiczne i ostrożne podejście do zasobów naturalnych, dba czystość środowiska i przestrzega sanitarnych norm życia; rozumie wartość zdrowego stylu życia; ma własne zdanie i stanowisko dotyczące alkoholu, nadużywania nikotyny itp. Zasoby edukacyjne: projekty edukacyjne, zadania o treści społeczno-ekonomicznej, ekologicznej; zadania promujące świadomość wartości zdrowego stylu życia

Kompetencje kluczowe, takie jak umiejętność uczenia się, inicjatywa i przedsiębiorczość, znajomość środowiska i zdrowy styl życia, kompetencje społeczne i obywatelskie można kształtować jednocześnie za pomocą wszystkich poszczególnych przedmiotów. Wyróżnienie w programach nauczania takich bloków tematycznych jak „Bezpieczeństwo środowiskowe i zrównoważony rozwój”, „Odpowiedzialność obywatelska”, „Zdrowie i bezpieczeństwo”, „Przedsiębiorczość i kompetencje

finansowe” ma na celu kształtowanie zdolności uczniów do stosowania wiedzy i umiejętności w rzeczywistych sytuacjach życiowych.

Ścieżki edukacyjne są sposobem integracji kluczowych i ogólnych kompetencji przedmiotów i muszą być brane pod uwagę w kształtowaniu środowiska szkolnego.

Ścieżki edukacyjne są ważnymi społecznie treściami międzyprzedmiotowymi, które pomagają uczniom kształtować poglądy na temat społeczeństwa jako całości, rozwijać umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy w różnych sytuacjach.

Realizowanie celów edukacyjnych jest przede wszystkim poprzez:

organizację środowiska edukacyjnego – treści i cele tematów przekrojowych są brane pod uwagę w kształtowaniu duchowego, społecznego i fizycznego środowiska uczenia się;

odrębne przedmioty - wychodząc z tematów przekrojowych przy nauczaniu przedmiotu realizowane są odpowiednie interpretacje, przykłady i metody kształcenia, stosowane są projekty ponadprzedmiotowe, międzyklasowe i ogólnoszkolne. Główną rolą poszczególnych przedmiotów w nauczaniu bloków tematycznych są cele i treści danego przedmiotu oraz to jak ściśle dany przedmiot jest powiązany z określonym tematem przekrojowym;

przedmioty opcjonalne;

praca w projektach;

pozaszkolna praca wychowawcza i praca kółek zainteresowań.

Ścieżka edukacyjna	Krótki opis
Bezpieczeństwo środowiskowe i zrównoważony rozwój	Kształtowanie aktywności społecznej uczniów, odpowiedzialności i świadomości ekologicznej, chęci uczestniczenia w rozwiązywaniu problemów środowiskowych i społecznych, świadomości znaczenia zrównoważonego rozwoju dla przyszłych pokoleń. Problem tego tematu realizowany jest poprzez zadania z rzeczywistymi danymi o wykorzystaniu zasobów naturalnych, ich ochronie i pomnażaniu. Analiza tych danych sprzyja rozwojowi szacunku dla środowiska, ekologii, kształtowaniu krytycznego myślenia, umiejętności rozwiązywania problemów, krytycznej oceny perspektyw rozwoju środowiska i człowieka. Możliwe są lekcje na świeżym powietrzu.

Odpowiedzialność cywilna	Promowanie odpowiedzialnego członka społeczności i społeczeństwa, rozumiejącego zasady i mechanizmy społeczne. Ten temat jest opanowywany głównie poprzez działania zbiorowe (badania, praca grupowa, projekty itp.), który łączy poszczególne przedmioty i rozwija w uczniach chęć współpracy, tolerancję dla odmiennych sposobów pracy i myślenia. Nauka danego przedmiotu powinna wywoływać w uczniach jak najwięcej pozytywnych emocji, a jej treść – ma na celu kształcenie przyzwoitości, pracowitości, systematyczności, konsekwencji, wytrwałości i uczciwości. Przykład nauczyciela ma odgrywać ważną rolę w kształtowaniu tolerancyjnej postawy wobec rówieśników, niezależnie od poziomu osiągnięć w nauce.
Zdrowie i bezpieczeństwo	Zadaniem edukacyjnym jest stać się uczniem jako stabilnym emocjonalnie członkiem społeczeństwa, zdolnym do prowadzenia zdrowego trybu życia i tworzenia wokół siebie bezpiecznego środowiska życia. Cele są realizowane poprzez zadania z rzeczywistymi danymi dotyczącymi bezpieczeństwa i zdrowia (zadania tekstowe związane ze środowiskiem ruchu, ruchem pieszych i pojazdów). Warto zwrócić uwagę na problemy związane z zagrożeniami życia i zdrowia. Rozwiązywanie znalezionych problemów. Poszukiwanie optymalnych metod rozwiązywania problemów itp., może wywołać u uczniów wiele radosnych emocji.
Przedsiębiorczość i znajomość finansów	Temat ten ma na celu rozwijanie inicjatyw przywódczych, umiejętność skutecznego działania w szybko zmieniającym się środowisku technologicznym, zapewniając uczniom lepsze zrozumienie praktycznych aspektów zagadnień finansowych (oszczędności, inwestycje, pożyczki, ubezpieczenia, pożyczki itp.) . Cele edukacyjne wiążą się z rozwiązywaniem praktycznych zadań związanych z planowaniem biznesowym i rzeczywistą oceną własnych możliwości, sporządzaniem budżetu rodzinnego, kształtowaniem oszczędnego stosunku do zasobów naturalnych.

Niezbędnym warunkiem kształtowania się kompetencji jest aktywne nastawienie się na uczenie się, które polega na stałym angażowaniu uczniów w różnego rodzaju właściwe pedagogicznie aktywne działania edukacyjne i poznawcze, a także jej praktyczne ukierunkowanie.

W miarę możliwości celowe jest nie tylko pokazanie wyłaniania się faktu z sytuacji praktycznej, ale także, jeśli to możliwe, stworzenie warunków do samodzielnego wprowadzenia nowej wiedzy, przetestowania jej w praktyce i ustalenia związków przyczynowo-skutkowych poprzez stworzenie problemu, sytuacji, organizowanie obserwacji, eksperymentów i innych działań.

Kształtowanie kluczowych kompetencji ułatwia tworzenie i wdrażanie w procesie kształcenia powiązań interdyscyplinarnych i intradyscyplinarnych, a mianowicie: treściowo-informacyjnych, operacyjnych i organizacyjnych oraz metodycznych. Ich zastosowanie wzmaga zainteresowanie poznawcze uczniów nauką i podnosi poziom ich kultury ogólnej, stwarza warunki do usystematyzowania materiału edukacyjnego i

kształtowania światopoglądu naukowego. Uczniowie zdobywają doświadczenie w stosowaniu wiedzy w praktyce i przenoszeniu jej w nowe sytuacje.

Wymagania dla osób, które mogą rozpocząć zdobywanie specjalistycznego wykształcenia średniego. Wykształcenie średnie profilowe uzyskuje się co do zasady po uzyskaniu wykształcenia średniego zasadniczego. Uczniowie, którzy ukończyli szkołę średnią muszą w tym samym roku szkolnym rozpocząć kształcenie na poziomie średnim specjalistycznym.

Osoby ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą rozpocząć zdobywanie specjalistycznego wykształcenia średniego na innych warunkach.

Lista oddziałów edukacyjnych. Typowy program edukacyjny zawierany jest dla następujących kierunków kształcenia:

Języki i literatura

Nauki społeczne

Sztuka

Matematyka

Naturalna nauka

Technologie

Zdrowie i kultura fizyczna

Logiczna kolejność nauki przedmiotów jest przedstawiona w odpowiednich programach nauczania .

Zalecane formy organizacji procesu edukacyjnego. Głównymi formami organizacji procesu edukacyjnego są różnego rodzaju lekcje:

kształtowanie i rozwój kompetencji;

weryfikacja i/lub ocena osiągnięcia kompetencji;

korekta podstawowych kompetencji;

lekcja łączona .

Również formami organizacji procesu edukacyjnego mogą być wycieczki, wirtualne wyjścia, lekcje-seminaria, konferencje, fora, spektakle, instruktaże, questy, lekcje interaktywne (lekcje - "korty", lekcja - grupa dyskusyjna, lekcje z wzajemnym nauczaniem się uczniów), lekcje integracyjne, lekcje problemowe, lekcje wideo, konferencje prasowe, gry biznesowe itp.

Przyswajanie nowego materiału może odbywać się na wykładach, konferencjach, wycieczkach itp. W przypadku konferencji, dyskusji prowadzonych przez nauczyciela lub uczniów określa się tematykę , wypowiedzi uczniów, podstawowe kierunki samodzielnej pracy. W trakcie wycieczki uczniowie zdobywają wiedzę poprzez zapoznawanie się z eksponatami w muzeum, historią, obserwacją różnych procesów zachodzących w przyrodzie.

Konsultacje odbywają się z uczniami, którzy nie byli obecni na poprzednich lekcjach lub nie rozumieli, nie opanowali treści przedmiotów. Rozwój i korekta podstawowych kompetencji może, oprócz lekcji odpowiedniego typu, odbywać się na konsultacjach, wycieczkach itp. Konsultacja jako forma organizacyjna łączy rozmowę i dyskusję uczniów. Lekcja podsumowująca może być zarówno w formie dyskusji, jak i w formie debaty, w której omawiane są poglądy . Nauczyciel lub uczniowie podsumowują dyskusję i wyciągają wnioski.

W celu przyswojenia nowego materiału i rozwoju kompetencji , oprócz lekcji prowadzone są zajęcia edukacyjne i praktyczne. Ta forma organizacji łączy realizację różnych ćwiczeń praktycznych, pracę eksperymentalną zgodnie z treścią

poszczególnych przedmiotów. Kładzie nacisk na większą samodzielność uczniów w działaniach eksperymentalnych i praktycznych. Uczniowie mogą wykorzystać zdobyte kompetencje na zajęciach praktycznych i warsztatach. Lekcja praktyczna to forma organizacji, w której uczniowie mają możliwość zastosowania swojej wiedzy w praktyce. Zadania eksperymentalne przewidziane treścią poszczególnych przedmiotów realizowane są w ramach warsztatów (wykonywanie prac eksperymentalnych i praktycznych).

Lekcja pogładowa (dla klas 8-11) powinna zawierać omówienie kluczowych zapisów przerabianego materiału, na podstawie których uczeń przedstawia swoją opinię.

Wycieczka krajoznawcza polega na celowym zapoznawaniu uczniów z obiektami i obserwacją procesów w celu przywrócenia i usystematyzowania zdobytej wcześniej wiedzy.

Uczniowie przygotowujący się do sprawdzianów lub egzaminów mogą przeprowadzać konsultacje przeglądowe, które pełnią funkcję korekcyjną, ułatwiając poruszanie się po treściach poszczególnych przedmiotów.

Konsultacje opierają się na zasadzie pytań i odpowiedzi.

Egzamin i/lub ocena osiągnięcia kompetencji poza lekcją może być przeprowadzona w formie testu, rozmowy kwalifikacyjnej, szkolenia kontrolnego oraz zajęć praktycznych.

Ocena, zaliczenie jest realizowane w celu sprawdzenia jakości opanowania przez uczniów treści przedmiotów, osiągnięcia kompetencji. Ta forma organizacji jest zwykle stosowana w klasach z wieczorową formą kształcenia lub dla innych uczniów liceum profilowanego.

Wywiad, jak i test, wyłącznie w formie wywiadu indywidualnego, przeprowadzany jest w celu określenia poziomu osiągnięcia kompetencji.

Funkcję sprawdzania i/lub oceny osiągnięcia kompetencji pełnią zajęcia edukacyjne i praktyczne. Uczniowie otrzymują konkretne zadania, które są zgłaszane nauczycielowi.

Można również budować zajęcia praktyczne i warsztaty w celu oceniania procesu edukacyjnego. Na tych zajęciach uczniowie wykonują własne wyroby, dokonują pomiarów i przedstawiają efekty, wnioski z wykonanej pracy.

Możliwe jest prowadzenie zajęć w małych grupach, zespołach, w parach o zmiennym składzie, pod warunkiem, że poszczególni uczniowie wykonują pracę konsultantów, czyli tych, którzy uczą małą grupę.

Wycieczki mają na celu przede wszystkim ukazanie uczniom praktycznego zastosowania wiedzy zdobytej podczas lekcji.

Uczniowie mogą samodzielnie kręcić i montować filmy - pod warunkiem, że rozwiną fabułę filmu, dobiorą materiał, wykonają samodzielnie przydzielone role i przeanalizują wykonaną pracę.

Formy organizacji procesu edukacyjnego mogą być rozszerzone w treści poszczególnych przedmiotów, zgodnie z wymaganiami Ministerstwa Nauki i Oświaty, i poszczególnych przedmiotów w ciągu roku szkolnego.

Nauczyciel samodzielnie wybiera formy i metody nauczania, uwzględniając specyficzne warunki pracy, zapewniając jednocześnie osiągnięcie określonych, oczekiwanych rezultatów zaznaczonych w programach nauczania poszczególnych przedmiotów.

Opis i narzędzia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.
Wewnętrzny system zapewniania jakości składa się z następujących elementów:

- personel zajęć edukacyjnych;
- wsparcie edukacyjne i metodyczne działań edukacyjnych;
- materialne i techniczne wsparcie działań edukacyjnych;
- jakość szkolenia;
- monitorowanie osiągania przez uczniów efektów uczenia się (kompetencji).

Zadania wewnętrznego systemu zapewniania jakości oświaty:

- aktualizacja bazy metodologicznej działań edukacyjnych;
- kontrola realizacji programów nauczania i programu edukacyjnego, jakości wiedzy, umiejętności i zdolności uczniów, opracowywanie zaleceń dotyczących ich doskonalenia;
- monitorowanie i optymalizacja środowiska społeczno-psychologicznego instytucji edukacyjnej;
- stworzenie warunków niezbędnych do podnoszenia poziomu kwalifikacji zawodowych pracowników pedagogicznych.

Program edukacyjny placówki szkoły średniej powinien przewidywać osiągnięcie przez uczniów efektów uczenia się (kompetencji) określonych i zatwierdzonych przez Ministerstwo Nauki i Oświaty .

Program edukacyjny szkoły średniej zasadniczej, tworzony na podstawie standardowego programu kształcenia, nie wymaga odrębnego zatwierdzenia przez centralny organ zapewniania jakości kształcenia . Jest zatwierdzany przez radę pedagogiczną placówki oświatowej i zaakceptowany przez jej dyrektora. Oprócz treści edukacji , które są obowiązkowe, zgodnie z decyzją uczelni, mogą zawierać inne elementy, na przykład korekcyjno-rozwojowe dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Program nauczania instytucji edukacyjnej i wykaz treści programowych jest publikowany na stronie internetowej danej placówki (w przypadku jej braku – na stronie internetowej jej założyciela)

Szkoła, uczelnia opracowuje i zatwierdza program nauczania instytucji edukacyjnej i określa organizację procesu edukacyjnego .

Dyrektor Departamentu
szkolnictwo ogólnokształcące i przedszkolne
Yu G. Kononenko

Tabela 1
do podstawowego programu edukacyjnego

Program
dla 10-11 klas liceów ogólnokształcących
(z eksperymentalnymi kursami zintegrowanymi)

Przedmiotów	Liczba godzin zajęć w tygodniu	
	Klasa 10	Klasa 11
Przedmioty podstawowe ¹	23,5 (25,5)	21,5 (23,5)
Język ukraiński	2	2
literatura ukraińska	2	2
Literatura światowa	1	1
Język obcy ²	2	2
Język i literatura ludów tubylczych, mniejszości narodowych ³	2	2
Historia: Ukraina i świat (eksperymentalny kurs zintegrowany)	3	3
edukacja obywatelska	2	0
Matematyka (algebra oraz początki analizy i geometrii)	3	3
Nauki przyrodnicze (eksperymentalny kurs zintegrowany)	4	4
Kultura fizyczna ⁴	3	3
Obrona narodowa	1,5	1,5
Profilowane przedmioty i specjalistyczne kursy ¹	9 (7)	11 (9)
Przedmioty obowiązkowe (Informatyka, Technologie, Sztuka)	3	3
Dodatkowe godziny na przedmioty indywidualne, przedmioty do wyboru, lekcje indywidualne	2,5	2,5
Maksymalne dopuszczalne tygodniowe obciążenie pracą na ucznia	33	33
Razem	38	38

¹ W nawiasach podano liczbę godzin dla placówek oświatowych z nauczaniem w języku ludności rdzennej, mniejszości narodowej.

² Jeżeli warunki są odpowiednie, placówka edukacyjna może zwiększyć liczbę godzin na naukę języka obcego o dodatkowe godziny.

³ Język i literatura ludności rdzennej mniejszości narodowej zaliczane są do przedmiotów podstawowych tylko dla placówek oświatowych z nauczaniem w języku ludności rdzennej, mniejszości narodowej. W innych placówkach oświatowych przedmiot ten może w razie potrzeby wybrać sam uczeń kosztem godzin dodatkowych.

⁴ Zajęcia z wychowania fizycznego nie są wliczane do maksymalnego tygodniowego nakładu pracy na ucznia.

Tabela 2
do podstawowego programu edukacyjnego

Program edukacyjny dla 10-11 klas liceów ogólnokształcących

Przedmioty	Liczba godzin zajęć w tygodniu	
	10	11
Przedmioty podstawowe ¹	27 (29)	26 (28)
Język ukraiński	2	2
literatura ukraińska	2	2
Literatura światowa	1	1
Język obcy ²	2	2
Język i literatura ludów tubylczych, mniejszości narodowych ³	2	2
Historia Ukrainy	1,5	1,5
Historia świata	1	1
edukacja obywatelska	2	0
Matematyka (algebra oraz początki analizy i geometrii)	3	3
Biologia i ekologia	2	2
geografia	1,5	1
Fizyka i astronomia	3	4
Chemia	1,5	2
Kultura fizyczna ⁴	3	3
Obrona narodowa	1,5	1,5
Przedmioty obowiązkowe (Informatyka, Technologie, Sztuka)	3	3
Dodatkowe godziny ¹ dla przedmiotów profilowanych, odrębnych przedmiotów podstawowych, kursów specjalistycznych, kursów fakultatywnych i lekcji indywidualnych	8 (6)	9 (7)
Maksymalne dopuszczalne tygodniowe obciążenie pracą na ucznia	33	33
Razem finansowane (z wyłączeniem podziału klas na grupy)	38	38

¹ W nawiasach podano liczbę godzin dla placówek oświatowych w języku ludności rdzennej, mniejszości narodowej.

² Jeżeli warunki są odpowiednie, placówka edukacyjna może zwiększyć liczbę godzin na naukę języka obcego.

³ Język i literatura ludności rdzennej, mniejszości narodowej zalicza się do przedmiotów podstawowych tylko dla placówek oświatowych z nauczaniem języka, ludności rdzennej, mniejszości narodowej. W innych placówkach oświatowych przedmiot ten może w razie potrzeby wybrać uczeń jako dodatkowy.

⁴ Zajęcia z wychowania fizycznego nie są wliczane do maksymalnego dopuszczalnego tygodniowego planu pracy na ucznia.

Dyrektor Departamentu
szkolnictwa ogólnokształcącego i przedszkolnego
Yu G. Kononenko

Tabela 3
do podstawowego programu
edukacyjnego

Orientacyjna liczba godzin zajęć dla przedmiotów specjalistycznych

Temat profilu	Liczba godzin w tygodniu	
	Klasa 10	Klasa 11
Język ukraiński	4	4
literatura ukraińska	4	4
Literatura światowa	3	3
Język obcy	5	5
Drugi język obcy	3	3
Język i literatura ludów tubylczych, mniejszości narodowych	5	5
Historia Ukrainy	3	3
Historia świata	3	3
nauka prawa	3	3
Gospodarka	3	3
Algebra	6	6
Geometria	3	3
Fizyka i astronomia	6	6
Biologia i ekologia	5	5
Chemia	4	6
geografia	5	5
Informatyka	5	5
Technologie	6	6
Sztuka	5	5
Wychowanie fizyczne	6	6
Obrona narodowa	5	5

Dyrektor Departamentu
szkolnictwo ogólnokształcące i przedszkolne
Yu G. Kononenko

Tabela 4
do podstawowego programu
edukacyjnego

**Lista programów szkoleniowych
dla uczniów liceów ogólnokształcących III stopnia**
(zatwierdzony rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 23.10.2017 №
1407 i od 24.11.2017 № 1539)

№	Nazwa programu nauczania	poziom nauki
1.	Język ukraiński	Poziom podstawowy
2.	Język ukraiński	Poziom profilowany
3.	Język ukraiński w szkołach z mołdawskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
4.	Język ukraiński w szkołach z polskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
5.	Język ukraiński w szkołach z rosyjskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
6.	Język ukraiński w szkołach z rumuńskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
7.	Język ukraiński w szkołach z węgierskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
8.	Astronomia (zespół autora kierowany przez Yatskiv Ya. Ya.)	Poziom podstawowy
9.	Astronomia (zespół autora kierowany przez Yatskiv Ya. Ya.)	Poziom profilowany
10.	Biologia i ekologia	Poziom podstawowy
11.	Biologia i ekologia	Poziom profilowany
12.	Historia świata	Poziom podstawowy
13.	Historia świata	Poziom profilowany
14.	geografia	Poziom podstawowy
15.	geografia	Poziom profilowany
16.	Edukacja obywatelska (kurs zintegrowany)	Poziom podstawowy
17.	Gospodarka	Poziom profilowany
18.	Literatura światowa	Poziom podstawowy
19.	Literatura światowa	Poziom profilowany
20.	Obrona narodowa	Poziom podstawowy

21.	Obrona narodowa	Poziom profilowany
22.	Informatyka	Poziom podstawowy
23.	Informatyka	Poziom profilowany
24.	Historia Ukrainy	Poziom podstawowy
25.	Historia Ukrainy	Poziom profilowany
26.	Historia: Ukraina i świat (kurs zintegrowany)	Poziom podstawowy
27.	Matematyka	Poziom profilowany
28.	Matematyka (algebra oraz początki analizy i geometrii)	Poziom podstawowy
29.	Matematyka (początek pogłębionej nauki w 8 klasie)	Poziom profilowany
30.	Sztuka	Poziom podstawowy
31.	Sztuka	Poziom profilowany
32.	nauka prawa	Poziom profilowany
33.	Nauki przyrodnicze (cztery programy): <i>projekt 1</i> - autorzy I. Demin, V. Zadoyany, S. Kostyk; <i>projekt 2</i> - zespół autorski pod kierownictwem T. Zasekiny; <i>projekt 3</i> - autorzy D. Shabanov, O. Kozlenko; <i>projekt 4</i> - zespół autorski kierowany przez V. Ilchenko	Poziom podstawowy
34.	Technologie	Poziom podstawowy
35.	Technologie	Poziom profilowany
36.	literatura ukraińska	Poziom podstawowy
37.	literatura ukraińska	Poziom profilowany
38.	Fizyka i astronomia (zespół autorski kierowany przez VM Lokteva)	Poziom podstawowy
39.	Fizyka i astronomia (zespół autorski kierowany przez VM Lokteva)	Poziom profilowany
40.	Fizyka i astronomia (zespół autorski kierowany przez OI Lyashenko)	Poziom podstawowy
41.	Fizyka i astronomia (zespół autorski kierowany przez OI Lyashenko)	Poziom profilowany

42.	Wychowanie fizyczne	Poziom podstawowy
43.	Wychowanie fizyczne	Poziom profilowany
44.	Chemia	Poziom podstawowy
45.	Chemia	Poziom profilowany
46.	Język bułgarski dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
47.	Język gagauski dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
48.	Literatura krymskotatarska dla szkół średnich z językiem wykładowym krymskotatarskim	Poziom podstawowy
49.	Język krymskotatarski dla szkół średnich z językiem wykładowym krymskotatarskim	Poziom podstawowy
50.	Język hebrajski dla szkół średnich z wykładowym językiem ukraińskim	Poziom podstawowy
51.	Literatura mołdawska jest językiem dla szkół średnich z mołdawskim językiem wykładowym	Poziom profilowany
52.	Język mołdawski dla szkół średnich z mołdawskim językiem nauczania	Poziom profilowany
53.	Język mołdawski dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
54.	Język i literatura mołdawska (kurs zintegrowany) dla szkół średnich z mołdawskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
55.	Nowogrecki dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
56.	Literatura polska dla szkół ponadgimnazjalnych z polskim językiem wykładowym	Poziom profilowany
57.	język polski dla szkół ponadgimnazjalnych z polskim językiem wykładowym	Poziom profilowany
58.	język polski dla szkół średnich z wykładowym językiem ukraińskim	Poziom podstawowy

59.	Język i literatura polska (kurs zintegrowany) dla szkół ponadgimnazjalnych z polskim językiem wykładowym	Poziom podstawowy
60.	polski jako drugi język obcy w specjalistycznych szkołach z pogłębioną nauką języków obcych oraz w liceach ogólnokształcących	Poziom podstawowy
61.	Język romski dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
62.	Literatura rosyjska dla szkół średnich z nauczaniem w języku rosyjskim	Poziom profilowany
63.	Język rosyjski (od I klasy) dla szkół ponadgimnazjalnych z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
64.	Język rosyjski (od V klasy) dla szkół ponadgimnazjalnych z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
65.	Język rosyjski dla szkół średnich z rosyjskim językiem nauczania	Poziom profilowany
66.	Język i literatura rosyjska (kurs zintegrowany) dla szkół średnich z wykładowym językiem rosyjskim	Poziom podstawowy
67.	Literatura rumuńska dla szkół średnich z rumuńskim językiem nauczania	Poziom profilowany
68.	Język rumuński dla szkół średnich z rumuńskim językiem nauczania	Poziom profilowany
69.	Język rumuński dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
70.	Język i literatura rumuńska (kurs zintegrowany) dla szkół średnich z wykładowym językiem rumuńskim	Poziom podstawowy
71.	Język słowacki dla szkół średnich z ukraińskim językiem nauczania	Poziom podstawowy
72.	Literatura węgierska dla szkół średnich z węgierskim językiem wykładowym	Poziom profilowany
73.	Język węgierski dla szkół średnich z węgierskim językiem wykładowym	Poziom profilowany

74.	Język i literatura węgierska (kurs zintegrowany) dla szkół średnich z wykładowym językiem węgierskim	Poziom podstawowy
75.	Języki obce	Poziom podstawowy
76.	Języki obce	Poziom profilowany

Dyrektor Departamentu
szkolnictwo ogólnokształcące i przedszkolne

Yu G. Kononenko